

Posudek vedoucího na diplomovou práci Radky Steklé

Romské časopisectví na území České republiky v kontextu etnoemancipačního hnutí Romů

(počátky a vývoj vybraných periodik let 1969–1996)

Radka Steklá si dala ambiciózní úkol – zmapovat romský tisk na území České republiky, a kromě jednotlivých charakteristik ho uchopit jako fenomén a usouvztažnit s dějinami romské emancipace na našem území.

Rozsah práce je rovněž ambiciózní: Bez názvu, abstraktů, obsahu, seznamu literatury a přílohy má 222 normostran, kompletní pak 231 normostran, čímž překonává rekord oboru romistika, vytvořený Kateřinou Turkovou.

Přehledný úvod a diskusi pramenů i metod následuje historický úvod dlouhý 33 normostran. Je cenné, že se autorka nespokojila s pouhým popisováním romských periodik, v historické pasáži však tkví dva problémy:

1. jednak je upozaděno kritické uchopení pramenů. Jsou zde mnohdy cenná data, ale historie je vyprávěna trochu bezproblémově, či spíše kompilačně, jako v průměrně odvedené bakalářské práci. To souvisí samozřejmě s tím, že historické pozadí netvoří pro Steklou hlavní téma, a vzhledem k již zmíněnému rozsahu by hlubší zpracování bylo možná neúnosné, otázkou ovšem je, zdali potom spíše nebyť stručnější a stručně neodkazovat k pramenům - a nesoustředit se více vyčerpávajícím způsobem na vlastní časopisectví.
2. Zvláštní je časový rozsah popisovaného období. Autorka začíná po druhé světové válce, dávno před prvním periodikem, a končí naprostým začátkem 90. let 20. století (zhruba lety 1990-1), zatímco vývoj periodik pak sleduje do roku 1996.

Vlastní výzkum romských tiskovin má ambici přehledně zmapovat romský tisk sledovaného období, ovšem vzhledem k rozsahu práce se nakonec autorka (jak už napovídá název celého textu) omezila přeci jen na „vybraná“ periodika, a směrem k současnosti stoupá výběrovost. Nakonec jsou tedy popisována periodika založená do začátku 90. let, a pouze jejich vývoj je podrobněji sledován do roku 1996. Neříkám, že tudy nelze hranici vést, ale zajímalo by mě, jak tento fakt autorka obhájí při obhajobě. Není zcela jisté, že jsou podchycena všechna periodika sledovaného období, jednak vzhledem k nepřehlednosti období a nedostatku pramenů, který autorka zmiňuje, jednak vzhledem k tomu, že se Steklá na kompletaci přehledu zaměřila příliš pozdě.

Slabinou práce rovněž je, že při excerpci a poctivé snaze podchytit zaměření a styl jednotlivých titulů v různých obdobích nebylo vůbec sledováno autorství jednotlivých textů (alespoň dle šifer), což je dle mých zkušeností často důležitější, než například změna vydavatelského subjektu – i když i ta může mít velký vliv, jak na to záslužně upozorňuje diplomantka například při změně vydavatele z Ministerstva práce a sociálních věcí na Romskou občanskou iniciativu.

Nyní tedy opět ke kladům: práce sympaticky kombinuje práci s vlastními texty periodik, oficiálními prameny jako je registrace periodického tisku na Ministerstvu kultury a výpověďmi dostupných pamětníků, dokáže i postavit prameny vůči sobě a upozornit na nepřesnost paměti, aniž by přitom výpovědi pamětníků snižovala. Snaží se rovněž postihnout celkový smysl a zaměření tiskovin v jednotlivých obdobích, odhadovat dokonce i jejich dosah a vliv na čtenářskou obec a dávat do souvislosti historickou situaci, situaci dané redakce včetně materiálního zázemí a úroveň i ideovou stránku periodika.

Není možná třeba příliš zmiňovat, že práce je záslužným budoucím pramenem pro ostatní badatele v oblasti romského tisku na českém území a vysoce převyšuje například obdobně zaměřenou diplomovou práci Jarmily Balážové, kterou kriticky využívá jako jeden z pramenů.

Jazyková a formální stránka práce je pěkná a dotváří dojem dobrého logického myšlení.

Dle úrovně obhajoby navrhuji práci hodnotit stupněm výborně nebo velmi dobře.

V Praze dne 28. 5. 2012

Vypracoval: PhDr. Jan Červenka, Ph.D.